

Sygn. akt II PK 15/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. T.

przeciwko Urzędowi Gminy w S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 marca 2016 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 9 września 2014 r.,

1) oddala skargę kasacyjną;

2) zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 9 września 2014 r. zmienił zaskarżony przez powoda wyrok Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 26 marca 2014 r. w ten sposób,

że zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 900 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu, oddalając w pozostałym zakresie apelację powoda od tego wyroku, którym oddalono powództwo K. T. o zasądzenie od pozwanego Urzędu Gminy w S. nagrody jubileuszowej oraz zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 450 zł tytułem części kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

Sąd odwoławczy zaakceptował ustalenia faktyczne poczynione w sprawie przez Sąd pierwszej instancji, zgodnie z którymi powód był zatrudniony u strony pozwanej na stanowisku specjalisty ds. budownictwa i zamówień publicznych. W dniu 29 czerwca 2011 r. pracodawca wypowiedział mu umowę o pracę, w wyniku czego stosunek pracy uległ rozwiązaniu z dniem 31 lipca 2011 r. Przyczyną wypowiedzenia było naruszenie obowiązków pracowniczych określonych zakresem czynności, uprawnień i odpowiedzialności pracownika, spowodowane nieznaną przepisów prawnych dotyczących wykonywanych obowiązków służbowych. W okresie od 13 lipca 2011 r. do 10 stycznia 2012 r. powód był niezdolny do pracy z powodu choroby i pobierał zasiłek chorobowy, a następnie od 11 stycznia 2012 r. do 8 lipca 2012 r. – świadczenie rehabilitacyjne. Decyzją ZUS z dnia 5 września 2012 r. przyznano powodowi od 9 lipca 2012 r. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Pismem z dnia 18 września 2013 r. powód zwrócił się do pozwanego o przyznanie nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy oraz odprawy rentowej. Pracodawca pismem z dnia 5 listopada 2013 r. poinformował go o przyznaniu odprawy rentowej i odmowie wypłaty nagrody jubileuszowej. Swoje stanowisko strona pozwana podtrzymała pismem z dnia 21 listopada 2013 r. w odpowiedzi na kolejny wniosek powoda dotyczący wypłaty nagrody jubileuszowej. Prawo do takiej nagrody za 40 lat pracy powód uzyskałby w dniu 26 kwietnia 2012 r.

Sąd drugiej instancji uznał za trafną także ocenę prawną tego stanu faktycznego, prowadzącą do oddalenia powództwa z uwagi na niespełnienie przez powoda przesłanek uprawniających do nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy. Podstawę prawną tego roszczenia stanowił art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1202 ze zm.) w związku z art. 38 ust. 2 pkt 5 tej ustawy i w związku z § 8 ust. 8

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1786 ze zm.; dalej jako: rozporządzenie). Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy, pracownikowi samorządowemu przysługuje wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za wieloletnią pracę, nagroda jubileuszowa oraz jednorazowa odprawa w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Zasady nabywania prawa do nagrody jubileuszowej określone są w rozporządzeniu, zaś w myśl jego § 8 ust. 8, w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę pracownikowi samorządowemu, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy.

Powód prawo do nagrody jubileuszowej za 40 lat pracy w wysokości 300% wynagrodzenia miesięcznego, tj. w kwocie 10.260 zł (art. 38 ust. 2 i 4 ustawy) nabyłby w dniu 26 kwietnia 2012 r. Stosunek pracy powoda uległ jednak rozwiązaniu przed tą datą, zaś pomiędzy ustaniem tego stosunku pracy a przejściem powoda na rentę z tytułu niezdolności do pracy nie istniał związek wymagany przez § 8 ust. 8 rozporządzenia. Dla nabycia prawa do nagrody jubileuszowej na podstawie tego przepisu nie wystarcza bowiem związek funkcjonalny pomiędzy ustaniem stosunku pracy a przejściem na rentę, tak jak ma to miejsce w przypadku odprawy rentowej. Musi to być związek przyczynowy w chwili rozwiązania stosunku pracy, co znalazło potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (w wyroku z dnia 12 lutego 2010 r., II PK 214/09 i w uzasadnieniu uchwały z dnia 12 grudnia 2011 r., I PZP 1/11). Przyczyną rozwiązania stosunku pracy z powodem nie było zaś przejście na rentę z tytułu niezdolności do pracy, lecz wypowiedzenie umowy o pracę przez pracodawcę spowodowane negatywną oceną wyników jego pracy.

Powód wywiódł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie:

- I. § 8 ust. 8 rozporządzenia, przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, co polegało na przyjęciu, że przepis ten wprowadza

ograniczenie do związku przyczynowego między ustaniem stosunku pracy a przejściem na rentę;

- II. art. 378 § 1 k.p.c., a w konsekwencji naruszenie art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez nierozpoznanie żadnego z zarzutów apelacyjnych, w tym w szczególności zarzutu:
1. wadliwej wykładni § 8 ust. 8 rozporządzenia,
 2. nieprawidłowego zastosowania art. 328 § 2 w związku z art. 233 § 1 k.p.c., przez wadliwe uzasadnienie wyroku, które nie zawierało obligatoryjnej części w postaci oceny dowodów,
 3. nieprawidłowego zastosowania art. 245 k.p.c., a w konsekwencji bezpodstawnego przyjęcia, że pismo wypowiedające umowę o pracę jest wystarczającym i niepodważalnym dowodem na okoliczność, że wyłączną przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę powodowi było naruszenie przez niego podstawowych obowiązków pracowniczych, podczas gdy pismo pracodawcy zawierające wypowiedzenie umowy o pracę jest dokumentem prywatnym, a jako takie może stanowić jedynie dowód na okoliczność treści oświadczenia woli wójta,
 4. nieprawidłowego zastosowania art. 233 k.p.c., przez wadliwą ocenę pisma wypowiedającego umowę o pracę – z pominięciem zasad doświadczenia życiowego, zgodnie z którymi pracodawcy często nie wskazują rzeczywistych powodów wypowiedzenia umowy o pracę w celu uniknięcia odwołania od wypowiedzenia,
 5. nieprawidłowego zastosowania art. 98 w związku z art. 99 k.p.c., przez pominięcie, że wobec istnienia w doktrynie i orzecznictwie poglądów pozwalających uznać roszczenie powoda za uzasadnione, nawet w sytuacji przegranej powoda, istniały podstawy odstąpienia od obciążania go kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.;
- III. art. 328 § 2 w związku z art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na wadliwym uzasadnieniu wyroku i całkowitym braku oceny dowodów, a także niewyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych, a w szczególności niewyjaśnieniu, czy

rzeczywiście wyłączną przyczyną rozwiązania z powodem umowy o pracę była negatywna ocena wyników jego pracy;

- IV. art. 245 k.p.c., przez jego niezastosowanie i niewzięcie pod uwagę, że pismo o wypowiedzeniu umowy o pracę stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie;
- V. art. 233 k.p.c., przez wadliwą ocenę pisma wypowiedzającego umowę o pracę;
- VI. art. 102 k.p.c., przez wadliwe jego zastosowanie i uznanie, że trudna sytuacja finansowa powoda uzasadnia jedynie częściowe odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu, podczas gdy z uwagi na co najmniej dyskusyjny charakter sprawy, istniały podstawy do całkowitego odstąpienia od obciążania go tymi kosztami.

Opierając skargę na takich podstawach, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważy, co następuje:

Rozpoznanie sprawy w granicach apelacji oznacza zarówno zakaz wykraczania przez sąd drugiej instancji poza te granice, ale też nakaz wzięcia pod uwagę i rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. Z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika jednak konieczność osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji

zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., II CSK 478/13, LEX nr 1545029). W tym kontekście za nieuzasadniony należy uznać zarzut skarżącego o naruszeniu przez Sąd Okręgowy tego przepisu w związku z nieustosunkowaniem się do apelacyjnego zarzutu naruszenia § 8 ust. 8 rozporządzenia, jak również nieprawidłowego zastosowania art. 98 w związku z art. 99 k.p.c. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd odwoławczy w całości zgodził się z wykładnią § 8 ust. 8 rozporządzenia, dokonaną przez Sąd Rejonowy, zgodnie z którą do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej na podstawie tego przepisu wymagany jest związek przyczynowy między ustaniem stosunku pracy a przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy. W świetle motywów wyroku Sądu Okręgowego nie budzi też wątpliwości, że rozpoznany został apelacyjny zarzut naruszenia przepisów dotyczących rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Sąd drugiej instancji za zasadny uznał bowiem zarzut powoda o konieczności zastosowania w sprawie art. 102 k.p.c., podnosząc że powód w związku ze swoją sytuacją materialną powinien być obciążony jedynie połową kosztów procesu, czemu dał wyraz w sentencji wyroku, zmieniając w tym zakresie wyrok Sądu pierwszej instancji. To zaś, czy wykładnia § 8 ust. 8 rozporządzenia jest prawidłowa oraz czy powód nie powinien w ogóle zostać obciążony kosztami postępowania, pozostaje poza zakresem zarzutu naruszenia art. 378 § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku rzeczywiście natomiast brakuje odniesienia się do pozostałych apelacyjnych zarzutów naruszenia prawa procesowego, bo nie jest wystarczające jedyne w tym zakresie stwierdzenie, że nie zachodzi „naruszenie wskazanych w apelacji przepisów postępowania cywilnego”. Nie może to jednak doprowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej, bowiem w odniesieniu do drugiej podstawy kasacyjnej osiągnięcie takiego skutku nie jest możliwe bez wykazania, że naruszenie określonych przepisów postępowania mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Skarżący zarzucił Sądowi Okręgowemu nierozpoznanie tych zarzutów apelacyjnych, które dotyczyły nieprawidłowości w prowadzeniu postępowania dowodowego na okoliczność faktycznych przyczyn rozwiązania z powodem stosunku pracy. Naruszenie art. 378

§ 1 k.p.c. w tym kontekście nie mogło mieć żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, biorąc pod uwagę bezsporny fakt nieodwołania się przez powoda od oświadczenia woli pozwanego o wypowiedzeniu mu umowy o pracę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego za utrwalone uznać należy zaś stanowisko, że niezgodność z prawem (bezprawność) wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę pracownik może wykazać wyłącznie przez powództwo przewidziane w Kodeksie pracy (o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne, o przywrócenie do pracy lub odszkodowanie) wniesione z zachowaniem odpowiedniego terminu (art. 264 k.p.). Bez wytoczenia takiego powództwa pracownik w żadnym innym postępowaniu nie może powoływać się na bezprawność rozwiązania umowy o pracę. Roszczenie o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne lub o przywrócenie do pracy, czy też o odszkodowanie, a także wyrok uwzględniający takie roszczenia nie mogą być dowolnie zastępowane powództwem oraz wyrokiem ustalającym prawo lub stosunek prawny (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lutego 2009 r., II PK 164/08, OSNP 2010 nr 19-20, poz. 227 i wskazane w nim orzecznictwo; wyrok Sądu Najwyższego z 4 listopada 2010 r., II PK 112/10, LEX nr 707807, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2002 r., I PKN 763/00, LEX nr 558274). Do tego zaś zmierzał powód, usiłując uzyskać ustalenie przez Sąd niezasadności wypowiedzenia umowy o pracę jako prejudykatu dla roszczenia o zasądzenie nagrody jubileuszowej. Brak stanowiska Sądu odwoławczego w odniesieniu do zarzutów apelacyjnych dotyczących postępowania dowodowego na okoliczność nieprawdziwości przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę nie mógł mieć zatem żadnego wpływu na rozstrzygnięcie, albowiem tego rodzaju dowody, nawet jeśli zostałyby przeprowadzone, nie mogły doprowadzić do zakwestionowania zasadności czy zgodności z prawem oświadczenia woli pozwanego o rozwiązaniu stosunku pracy.

Z tych samych przyczyn brak było podstaw do uwzględnienia zarzutów skierowanych do wyroku Sądu drugiej instancji, a dotyczących naruszenia przez ten Sąd art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., art. 245 k.p.c. oraz art. 233 k.p.c. (pomijając nawet to, że art. 233 k.p.c. jako odnoszący się bezpośrednio do oceny dowodów w ogóle nie może wypełniać drugiej podstawy kasacyjnej – art. 398³ § 3 k.p.c.), bowiem wszystkie te zarzuty koncentrowały się

wokół postępowania dowodowego odnośnie do rzeczywistej przyczyny wypowiedzenia powodowi umowy o pracę, co jak już powiedziano, jest irrelewantne dla wyniku sprawy.

Za usprawiedliwiony nie można też było uznać zarzutu naruszenia § 8 ust. 8 rozporządzenia. Pracownik samorządowy co do zasady nabywa prawo do nagrody jubileuszowej w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody albo w dniu wejścia w życie przepisów wprowadzających nagrody jubileuszowe (§ 8 ust. 1 rozporządzenia). Wyjątek od tej zasady przewidziany został w § 8 ust. 8 rozporządzenia, zgodnie z którym w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę pracownikowi samorządowemu, któremu do nabycia prawa do nagrody jubileuszowej brakuje mniej niż 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania stosunku pracy, nagrodę tę wypłaca się w dniu rozwiązania stosunku pracy. W świetle tego przepisu, przesłankami nabycia prawa do nagrody jubileuszowej są ustanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę i krótszy niż dwanaście miesięcy okres dzielący datę rozwiązania stosunku pracy od daty nabycia prawa do nagrody jubileuszowej. Z przepisu wynika też wprost, że świadczenie staje się wymagalne w dniu rozwiązania stosunku pracy, co wyklucza możliwość przyjęcia, że związek, o którym w nim mowa, może mieć charakter funkcjonalny. Związek funkcjonalny, jakiego istnienie między ustaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do renty jest w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego wystarczające dla nabycia prawa do odprawy rentowej w myśl art. 92¹ § 1 k.p., występuje bowiem wtedy, gdy rozwiązanie stosunku pracy następuje wprawdzie przed ustaleniem prawa do świadczenia, ale przyznanie świadczenia jest konsekwencją sytuacji bezpośrednio poprzedzającej ustanie zatrudnienia (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2000 r., III ZP 18/99, OSNP 2000 nr 24, poz. 888; także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011 r., II PK 149/10, LEX nr 794983 i tam powołane orzecznictwo). Świadczenie to staje się zatem wymagalne nie w dacie ustania stosunku pracy, ale w terminie późniejszym, tj. w dacie przyznania prawa do renty, co następuje po pewnym czasie od rozwiązania stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r., I PK 24/12 OSNP 2013 nr 15-16, poz. 172, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2015 r., I PK 297/14,

niepublikowany). Istnienie związku funkcjonalnego między ustaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do renty wyklucza możliwość stwierdzenia wymagalności zależnego od tego związku świadczenia na dzień rozwiązania tego stosunku pracy. W tej dacie nie istnieje bowiem żaden tego rodzaju związek, skoro przejście na rentę następuje dopiero po pewnym czasie od rozwiązania stosunku pracy.

W świetle treści § 8 ust. 8 rozporządzenia możliwe byłoby zatem przyjęcie konieczności istnienia jedynie związku przyczynowego bądź czasowego między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na rentę. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę opowiada się przy tym za wymogiem związku przyczynowego pomiędzy ustaniem stosunku pracy a przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy, biorąc pod uwagę wyjątkowość tego przepisu, co polega na tym, że chodzi w nim o przyznanie prawa do nagrody jubileuszowej pracownikowi, który nie uzyska wymaganego okresu pracy dla jej nabycia, bowiem stosunek pracy zostaje rozwiązany przed jego upływem w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy. Nagroda jubileuszowa nie ma na celu uposażenia pracownika w związku z uzyskaniem przez niego statusu rencisty, tak jak jest to w przypadku odprawy rentowej, czym uzasadnia się w orzecznictwie szerokie rozumienie związku między ustaniem stosunku pracy a przejściem na rentę. Nagroda jubileuszowa ma w istocie charakter premii i przysługuje za osiągnięcie określonego stażu pracy. Nabycie takiej nagrody pomimo nieosiągnięcia wymaganego okresu pracy przepis § 8 ust. 8 rozporządzenia wiąże z zaistnieniem szczególnej sytuacji, a mianowicie niemożliwości osiągnięcia tego stażu z tej przyczyny, że stosunek pracy ustał wcześniej w związku (z powodu) przejścia na rentę z tytułu niezdolności do pracy. Chodzi zatem o to, ażeby rozwiązanie stosunku pracy ze szczególnych i niezawinionych przez pracownika przyczyn, bo na skutek *de facto* utraty zdolności do pracy (z osiągnięciem wieku w wypadku przyznania prawa do emerytury lub powstania niezdolności do pracy, gdy chodzi o rentę) nie zniweczyło możliwości uzyskania nagrody jubileuszowej, do nabycia której brakuje mniej niż 12 miesięcy.

Należy zatem w pełni zgodzić się ze stanowiskiem Sąd Najwyższego zajętym w wyroku z dnia 12 lutego 2010 r., II PK 214/09 (LEX nr 589974), wyrażonym na tle identycznie brzmiącego jak § 8 ust. 8 rozporządzenia § 12 ust. 8

poprzednio obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz.U. Nr 146, poz. 1223 ze zm.) oraz w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2011 r., I PZP 1/11 (OSNP 2012 nr 21-22, poz. 263), że dla nabycia nagrody jubileuszowej przez pracownika samorządowego, któremu brakuje mniej niż 12 miesięcy dla uzyskania do niej prawa, konieczne jest istnienie związku przyczynowego między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Trudno natomiast ustosunkować się do poglądu wynikającego z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2004 r., III PK 53/04 (OSNP 2005 nr 13, poz. 191), że nabycie prawa do nagrody jubileuszowej przez urzędnika państwowego w takiej samej sytuacji (na podstawie § 9 ust. 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 2000 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej zatrudnionych w urzędach administracji rządowej i pracowników innych jednostek; Dz.U. Nr 24, poz. 299 ze zm.) możliwe jest przy istnieniu każdego rodzaju związku między ustaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury. Motywy tego orzeczenia w całości poświęcone są bowiem rozważaniom rodzaju związku niezbędnego dla nabycia przez pracownika prawa do odprawy emerytalnej, zaś odnośnie do związku między ustaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury w kontekście prawa do nagrody jubileuszowej mimo nieosiągnięcia wymaganego stażu w uzasadnieniu znalazło się tylko jedno zdanie o treści: „Słusznie podkreślił Sąd drugiej instancji, iż zachodzi także związek pomiędzy przejściem powoda na emeryturę a ustaniem jego stosunku pracy w rozumieniu § 9 ust. 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 marca 2000 r.). Sąd Najwyższy nie wyjaśnił przy tym, dlaczego sytuacje te należy traktować analogicznie, a zdaniem Sądu Najwyższego w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę, nie można postawić znaku równości pomiędzy wymaganiem związku ustania stosunku pracy z przejściem na rentę (emeryturę) dla celów odprawy i nagrody jubileuszowej z uwagi na zupełnie inne cele, jakie spełniają mają oba rodzaje tych świadczeń, o czym szczegółowo mowa była powyżej.

Odnosząc się natomiast do zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c., wskazać trzeba, że w przepisie tym ustawodawca odwołuje się do pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”. Regulacja ta odnosi się do wyjątkowych sytuacji, gdy z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy, zastosowanie reguł ogólnych Kodeksu postępowania cywilnego dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione. Zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. zależy od swobodnej decyzji sądu i związane jest z dyskrecyjną władzą sędziowską (uznaniem sędziowskim). Judykatura jednoznacznie wypowiada się o wąskiej i wyjątkowej możliwości korygowania rozstrzygnięcia o zastosowaniu, bądź braku zastosowania art. 102 k.p.c. w ramach kontroli rozstrzygnięcia sądu. Podkreśla się, że tego typu rozstrzygnięcie może być podważone przez sąd wyższej instancji tylko wówczas, gdy jest rażąco niesprawiedliwe, a reguły sprawiedliwościowe oczywiście naruszone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., I CZ 66/12, niepublikowane, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r., V CZ 26/12, niepublikowane, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 r., III CZ 25/12, niepublikowane, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CZ 136/10, niepublikowane). Sąd Okręgowy uzasadnił zastosowanie art. 102 k.p.c. wobec powoda w ten sposób, że został obciążony jedynie połową kosztów procesu z uwagi na jego sytuację majątkową (renta jako jedyny dochód i wypłata odprawy rentowej w wysokości 20.520 zł), a motywy tego rozstrzygnięcia - w ocenie Sądu Najwyższego - nie przemawiają za rażącym naruszeniem reguły sprawiedliwości, zatem nie można podzielić podniesionego w skardze zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 w związku z art. 98 i art. 99 k.p.c.).

kc